

Monumentnummer*: 516462

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 05 maart 2001
Kadaster deel/nr 82740/22

Woonplaats* Leeuwarden
Gemeente* Leeuwarden
Provincie* Fryslân

Locatiennaam Leeuwarden
Locatieomschrijving Binnenstad

Kadastrale gemeente* Leeuwarden
Sectie* A
Kadastraal object*
Appartement aanduiding
Grondperceel 2162

Omschrijving**

Inleiding

WINKELPAND MET ACHTER- EN BOVENWONING, ontstaan als verbouwing van een veel ouder pand in 1903 in de Overgangsarchitectuur. De verbouwing kan toegeschreven worden aan Hero Feddema of Zijtze Siewert Feddema. De opdrachtgever was waarschijnlijk de slager J.D. van der Pol, die er in 1904 introk. De pui vertoont overeenkomsten met die van Wirdumerdijk 31, die eveneens uit 1904 is en eveneens in opdracht van een slager gebouwd werd. De oudere kern bestaat uit een voorgedeelte, mogelijk uit de zestiende eeuw en een achtergedeelte, mogelijk uit de zeventiende eeuw, maar door vele verbouwingen en bepleisteringen is de oorspronkelijke ouderdom moeilijk vast te stellen. Bij een restauratie in 1993 werd een bouwnaad tussen beide delen aangetroffen. De verdiepingsvloeren van het achterste gedeelte liggen iets lager. Dit is tevens gedeeltelijk onderkelderd. De achterplaats is gedeeltelijk bebouwd met een eenlaags bedrijfsruimte, die d.m.v. twee smalle geledingen met het achterhuis verbonden is.

Omschrijving

EXTERIEUR: Winkelpand met achter- en bovenwoning van twee bouwlagen plus kap van drie traveeën breed met gevarieerd materiaalgebruik. De pui uit 1903 heeft links een winkelgedeelte en rechts een diep ingangsportiek met twee deuren naar de woningen. De pui is gevat tussen twee hoekpenanten en overspannen door een ijzeren latei. De penanten zijn aan de basis bekleed

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

met hardsteen en daarboven met geglazuurde baksteen in diverse tinten en een rode voeg en worden bekroond door topornamenten van hardsteen. De latei is voorzien van decoraties in Art Nouveau. De winkelpui heeft een geprofileerde hardstenen basis, met in het midden een deur, geflankeerd door twee etalageramen met bovenlichten met gekleurde ruiten met gebogen tussendorpel over de gehele breedte van de winkelpui. Het diepliggende ingangsportaal heeft een tegelvloer, een tegelwand en twee deuren met glaspanelen in Art Nouveau roedenverdeling. De tweede bouwlaag heeft drie vensters, die aan de onder- en bovenzijde omgeven en verbonden zijn met gestucte banden. Overigens is het bovengedeelte van de gevel uitgevoerd in bruine baksteen. De schuifvensters hebben een ongedeelde onderruit en drie ruiten in het bovenlicht. De bovenhoeken van de vensters zijn afgeschuind. In de middelste travee ontspringen ter hoogte van de wisseldorpel twee penanten op consoles, die de gootlijst en de kajuit dragen. Op de hoeken ontspringen deze penanten ter hoogte van het bovenkalf en dragen alleen de gootlijst. Boven het middenvenster bevindt zich een imitatie sgraffitopaneel uitgevoerd in beton met het jaartal 1903, benevens enig ornament. De kajuit bevat een drielichtvenster met gewijzigde of gereconstrueerde roede verdeling. Het voorste schild van het omgaande schilddak is bedekt met geglazuurde, gesmoorde pannen uit de tijd van de verbouwing van 1903, de overige schilden hebben oudere rode pannen. De zijgevel aan de kant van de steeg is geheel gepleisterd evenals de achtergevel. Op de verdieping heeft de achtergevel drie mogelijk zeventiende eeuwse rechthoekige vensters met enig profiel. De geprofileerde gootlijst rust op klossen. Om een kleine binnenplaats staat een eenlaags achterbouw, die d.m.v. twee geledingen met het achterhuis verbonden is.

INTERIEUR: Het interieur van de winkel is behoudens een gedeelte van de glaspui tussen voor- en achterhuis ingrijpend verbouwd. De betegeling van de wanden bleef achter een beplating gedeeltelijk bewaard. In het achterhuis werd een schouw omtimmerd. Van de glaspui bleven de geëtste ruiten bewaard: twee met als voorstelling een fruitschaal op hoge voet en een pauw, omgeven door zweepslogornamenten in het vaste gedeelte. De ruiten van de schuifdeuren bevinden zich thans in het trappenhuis op de verdieping. De voorstelling is hier een vaas met bloemen, omgeven door bladeren in een grillig kader. In de lange gang, die de voordeur met de oorspronkelijk achter de winkel liggende benedenwoning verbindt, bleven enkele paneeldeuren met geprofileerde omlijstingen bewaard. Een portaal, dat de gang verbindt met de achterbouw is getoogt en voorzien van eenvoudige houten pilasters. Op de verdieping bleven o.a. bewaard twee trappalen en bijbehorende hekken en leuning, een uit de tweede helft van de negentiende eeuw en een uit de tijd van de verbouwing; in voor- en achterkamer bleven de balkenplafonds bewaard en enkele eenvoudig gesneden sleutelstukken en een suitepui met afgeschuinde zij- en bovenkanten, die een perspectiefwerking suggereren. Het geheel is voorzien van eenvoudige panelen. Op de zolder bleven enkele paneeldeuren in geprofileerde omlijstingen bewaard.

Waardering:

Winkelpand met achter- en bovenwoning van algemeen architectuurhistorisch en cultuurhistorisch belang:

- vanwege de rijke in Overgangsarchitectuur uitgevoerde voorgevel, die in nagenoeg ongewijzigde staat bewaard gebleven is;
- vanwege het gevarieerde materiaalgebruik o.a. geglazuurde profielstenen, tegels, een versierde ijzeren latei, een imitatie sgraffitopaneel en beeldhouwerk in natuursteen;
- vanwege de ondanks verbouwingen nog herkenbare structuur van het interieur van de verdieping, mogelijk uit de zestiende en zeventiende eeuw;
- vanwege de bewaarde interieuronderdelen, o.a. de suitepuien en de sleutelstukken van de balkenplafonds op de verdieping.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen
Handelsgebouwen, opslag- en transportgebouwen

Subcategorie

Werk-woonhuis
Winkel (G)

Functie

Winkelwoning
Slagerswinkel